

Nemzeti
Művelődési
Intézet

NAGYCSALÁDOSOK
ORSZÁGOS
EGYESÜLETE
1987

KOMATÁL PROGRAM

Kárpát-medencei alkotópályázat

„Vállaljuk, hogy örökségünket, egyedülálló nyelvünket, a magyar kultúrát, a magyarországi nemzetiségek nyelvét és kultúráját, a Kárpát-medence természet adta és ember alkotta értékeit ápoljuk és megóvjuk. Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek életfeltételeit. Hisszük, hogy nemzeti kultúránk gazdag hozzájárulás az európai egység sokszínűségéhez. Tiszteljük más népek szabadságát és kultúráját, együttműködésre törekszünk a világ minden nemzetével.” (idézet a Nemzeti Hitvallásból)

Preambulum

Nemzeti Hitvallásunk a kulturális szakterület érintett szakemberei, alkotói, civil szerveződései számára nemcsak utat mutat, hanem egyben feladatokat is kijelöl. Kulturális örökségünk megóvására, értékeink iránti felelősségvállalásra, együttműködésre ösztönöz. Az együttélésünk elsődleges kereteiként a legfontosabb mikroközösséget, a családot, valamint az összmagyarságot átölelő nemzetet jelöli meg.

A család az a kötelék, mely egész életünkre kihat, meghatároz minket, tartást ad. Kijelöli, hogy honnan jövünk, s utat mutat minden helyzetben, ha nem feledjük gyökereinket, azokat a láthatatlan, de elszakíthatatlan szálakat, melyek segítenek gyermekből felnőtte, majd szülővé, nagyszülővé válni, s melyek megtanítanak minket a kisebb, s a nagyobb közösségek tagjává érni, s eleink örökségét továbbadni a következő generációnak.

A pályázatban közreműködő szervezetekről:

A **Nemzeti Művelődési Intézet** a közösségi művelődés országos fejlesztő, módszertani intézménye, mely szakmai tevékenységét a helyi társadalmak megerősítésének küldetésével, s azzal az elhivatással végzi, hogy a kulturális társadalomfejlesztés eszközeivel hozzájáruljon a magyar nemzet életminőségének javulásához a Kárpát-medencében. Céljaiként fogalmazta meg a magyar emberek nemzeti és helyi identitásának erősítését, önbecsülésük, értékrendjük megerősítését, érvényesülésük elősegítését, valamint a tudatos érték- és közösségalapú társadalom- és gazdaságfejlesztést.

A **Népművészeti Egyesületek Szövetsége** összefogja az országban és a határainkon túl működő 59 Népművészeti Egyesületet. Céljaiként fogalmazta meg a nemzeti tárgykultúra értékeire épített, szakmai és esztétikai szempontból egyaránt hiteles kézműves, népművészeti, népi iparművészeti tevékenység szolgálatát és képviselését. A magyar népi kultúra hagyományos értékeinek továbbélését, a minőség megőrzését, az alkotók, az alkotások és a szakterületen működő szervezetek, közösségek, műhelyek szakmai, gazdasági érdekképviselését.

A közel negyedszázados múltra visszatekintő **Népfőiskola Alapítvány** működteti Lakitelek Népfőiskolát, mely a közösségi művelődés megyei és országos feladatellátóinak, civil

szervezeteinek, képzési hálózatának szellemi bázisa és rendszeres találkozási központja a Kárpát-medencében. Lakitelek Népfőiskola volt a rendszerváltás együttgondolkodásainak kultikus helyszíne, s jelenleg is a magyar emigráció központja, a Kárpát-medencei értéktármozgalom bölcsője. A Népfőiskola Alapítvány által létrehozott külhoni értéktár-kollégiumok bázisai annak a törekvésnek, melynek jegyében a magyarság a határainkon túl is feltárja és rendszerezi értékeit, ápolja gazdag nemzeti kultúránkat.

A Nagycsaládosok Országos Egyesülete több mint harminc éve fejt ki tevékenységét. Az egyesület célja: az élet és az anyaság tiszteletére nevelés, a házasságért és a jövő generációért érzett felelősség erősítése, a nagycsaládok sajátos érdekeinek képviselete és szolgálata, a nagycsaládok egymást ismerő és segítő közösségekké szervezése. Az egyesület törekszik a nagycsaládok politikai, gazdasági és erkölcsi jelentőségének megismertetésére és elismertetésére, hogy felmutatassa a társadalomnak azokat az értékeket, amelyeket a nagycsaládok képviselnek.

A Nemzeti Művelődési Intézet és a Népművészeti Egyesületek Szövetsége 2013. február 26-án stratégiai megállapodást kötött az értéktár, a népi kézművesség hagyományainak hiteles közvetítése, valamint ezen értékközvetítő szervezetek tevékenységének összehangolása érdekében.

Többek között e megállapodás eredményeként jött létre a térségi hímző kultúrát visszatanító sikeres „*Újra öltünk, és örökítünk*” országos program; a Kulturális Közfoglalkoztatási Programban megvalósított népi kézműves tanfolyamok sora; és az ipari kender gazdaságfejlesztő lehetőségeit feltáró hiánypótló szakmai-módszertani együttműködés is.

A Nemzeti Művelődési Intézet új lakiteleki székhelye Kárpát-medencei szinten ad lehetőséget a megkezdett közös munka kiteljesítésére, a közösségi művelődés és a népfőiskolai mozgalom értékközpontú céljainak összehangolására.

Ezen együttműködések 2018-2019-ben újabb összmagyarságot érintő elemmel gazdagodnak.

A pályázat meghirdetői:

[Komatál Program – Kárpát-medencei alkotópályázat](#)

Jelen pályázat keretében a Nemzeti Művelődési Intézet együttműködésben a Népművészeti Egyesületek Szövetségével, a Népfőiskola Alapítvánnyal és a Nagycsaládosok Országos Egyesületével Kárpát-medencei alkotói pályázatot hirdet a komatál-komakendő hagyományának újraélesztése, népszerűsítése érdekében.

A pályázat célja:

A pályázattal a szervezők szeretnék feleleveníteni azt a családi, baráti kötelekeket megerősítő népszokást, amely a keresztszülők, barátok mára már feledésbe merült segítségnyújtását jelenti a családoknak, a gyermekágyas kismamának. A komatál, komakendő átadása egy olyan gesztus, amely nem csupán az étel adományozásáról szól, hanem a baráti segítségnyújtásról, a kismama és kisbaba meglátogatásáról, a családok és a családi kötelekek megerősítéséről, az újszülött közösségi bevonásáról.

A pályázat hosszú távú célja, hogy megalapozza e hagyomány újraélesztésének folyamatát, megteremtse annak tájegységekre jellemző egyedi eszközrendszerét, kellékeit: a komatálat és a komakendőt.

Jelen pályázat egy hosszú távú folyamat első lépcsője, melyben a hagyományhoz kapcsolódó kellékek megalkotására lehet pályázni.

A közösségépítő folyamat, következő szakaszában a Népművészeti Egyesületek Szövetsége tagságának alkotói által elkészített komatál-komakendő kellékek a Nemzeti Művelődési Intézet koordinálásában, az Emberi Erőforrások Minisztériumának Család- és Ifjúságügyért Felelős Államtitkársága, a Nagycsaládosok Országos Egyesülete és a Népművészeti Egyesületek Szövetsége együttműködésével juthatnak majd el megrendelésre mindazokhoz a rokonokhoz, barátokhoz, akik – a magyarság megmaradását segítő új étellel gazdagodó családoknak – azt saját készítésű étellel megtöltve ajándékozni szeretnék.

A jelen pályázatba a pályázók köre: Kárpát-medencei fazekas, szövő, hímző alkotóművészek

Pályázati kategóriák:

I. Komatál:

A fazekas alkotóktól adott tájegység(ek)re jellemző, szerényebben vagy gazdagabban díszített, a funkciónak megfelelő tárgyat, tárgyegyüttest várunk.

(A komatál akár 2-3 étel szállítására, átadására, tárolására, felkínálására (tálalás és étkezés) is alkalmas lehet, és a fiatalasszony megbecsült, máskor is használatra kerülő edényévé válhat.)

II. Komakendő:

A textiles alkotóktól (szövőktől, hímzőktől, nemezeseiktől stb.) az adott tájegység(ek)re jellemző, szövött, hímzett stb. textíliá(ka)t várunk.

(A komakendő az ételek és edények lefedésére szolgáljon, illetve asztalterítőként, vagy egyéb háztartási funkcionális textíliaként is használható legyen.)

III. Egyéb alkotások:

Várjuk azokat az alkotásokat is, melyek kapcsolódnak a komatál-komakendő szokásához, pl.: kosár, hímes tojás, stb.

Pályázni olyan alkotásokkal lehet, amelyek máshol még nem kerültek bemutatásra.

Beküldhető pályamunkák száma:

Alkotónként, alkotóközösségenként **maximum 5 tárgy, vagy 1 tárgyegyüttes.**

Értékelés:

A zsűri által elfogadott pályamunkák mind a két kategóriában I., II., III. és egyedi értékelésben részesülnek. **A zsűri által minősített termékek összértéke: 2.500.000 Ft, azaz kétmillió-ötszázezer forint.**

A pályázat lebonyolítása:

A jelentkezési lapot minden pályázó alkotónak **2019. január 30-ig** kell elküldeni a Népművészeti Egyesületek Szövetségéhez (1011 Budapest, Szilágyi Dezső tér 6.). **A jelentkezési lap jelen pályázat 1. számú melléklete.**

A pályázati alkotásokat **2019. március 18–21.** között kell leadni a pályázó lakóhelyéhez legközelebb fekvő népművészeti egyesülethez, ahol a tárgya(ka)t leltározzák és jelölik. A tagszervezetek névsorát jelen pályázat 2. számú melléklete tartalmazza.

Az egyesületektől a Nemzeti Művelődési Intézet megyei irodájának munkatársa szállítja el az alkotásokat a zsűrizés, a kiállítás és a kapcsolódó szakmai konferencia helyszínére, a Lakitelek Népfőiskolára.

A pályázati alkotások elbírálása **2019. március 30–31-én történik a szakmai zsűri által.** Az elfogadott alkotásokból kiállítás nyílik **2019. április 18-án**, a Lakitelek Népfőiskolán.

A díjak átadására egy, a komatál-komakendő hagyományát feldolgozó módszertani konferencia keretében kerül sor ugyanazon a napon.

A tárlat **2019. április 28-ig** lesz megtekinthető a helyszínen.

A beküldött pályamunkákat – a kiállításon való szerepléstől függetlenül – 2019. május 8–11. között lehet átvenni a Nemzeti Művelődési Intézet megyei irodáiban. A megyei irodák képviselőinek névsora jelen pályázat 3. számú mellékletében olvasható.

A pályázati kiállítás után, az e célra felajánlott adományokból az adományozó által kiválasztott alkotásokat a pályázat kiírói megrendelik az alkotóktól, és átadják azokat az igénylő családoknak, keresztszülőknek, barátoknak, valamint a lehetőséggel élő települések polgármestereinek.

A felajánlott adományok (komatálak és komakendők) első ünnepélyes átadására **2019 nyarán egy kiemelt családbarát esemény keretében kerül sor.**

A pályázati kiírás mellékletei:

1. számú melléklet – Jelentkezési lap
2. számú melléklet – Népművészeti Egyesületek Szövetsége tagszervezeteinek listája és elérhetőségei
3. számú melléklet – A Nemzeti Művelődési Intézet megyei irodáinak listája és elérhetőségei